

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 220.702 van 24 september 2012
in de zaak A. 198.100/IX-6974**

In zake : Ingrid BAECK
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christiaan Lesaffer
kantoor houdend te 2000 Antwerpen
Oude Leeuwenrui 19
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

1. het SELECTIEBUREAU VAN DE FEDERALE OVERHEID
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Emmanuel Jacobowitz
kantoor houdend te 1160 Brussel
Tedescolaan 7
bij wie woonplaats wordt gekozen
2. de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de minister
van Landsverdediging

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 29 oktober 2010, strekt tot de
nietigverklaring van:
 - de beslissing van 1 september 2010 van de afgevaardigd bestuurder van Selor
waarbij Ingrid Baeck niet geslaagd wordt verklaard voor de selectie van
commissaris-analist voor het ministerie van Landsverdediging en zij derhalve
niet tot de stage wordt toegelaten of opgenomen in de wervingsreserve;
 - de beslissing van 9 september 2010 van de directeur-generaal Human Resources
van het ministerie van Landsverdediging waarbij zes Nederlandstalige laureaten
van de voornoemde selectie tot de stage worden toegelaten.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partijen hebben een memorie van antwoord ingediend en de verzoekster heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur Geert De Bleeckere heeft een verslag opgesteld.

De verzoekster heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 17 september 2012.

Kamervoorzitter André Vandendriessche heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Christiaan Lesaffer, die verschijnt voor de verzoekster, advocaat Alexandra Vandevelde, die loco advocaat Emmanuel Jacobowitz verschijnt voor de eerste verwerende partij, en majoor militair administrateur Philippe Van Gyseghem, die verschijnt voor de tweede verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Geert De Bleeckere heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Met het arrest nr. 205.127 van 14 juni 2010 vernietigt de Raad van State, wegens schending van de formele motiveringsverplichting, de beslissing van de selectiecommissie waarbij de verzoekster niet geslaagd wordt verklaard voor de selectie van Nederlandstalig commissaris-analist bij het ministerie van Landsverdediging (examenummer ANE 06812) en waarbij de geslaagden worden toegelaten tot de stage.

3.2. Op 1 september 2010 deelt de afgevaardigd bestuurder van Selor aan de verzoekster mee dat haar resultaat van de proef, die aanleiding had gegeven tot de vernietigde beslissing, bevestigd wordt: zij behaalt opnieuw 20 punten op 40 voor de mondelinge proef en bereikt daarmee het minimum van 24 punten op 40 niet. Een motiveringsfiche van het resultaat van de mondelinge proef van 17 oktober 2007 wordt bijgevoegd.

Dit is de eerste bestreden beslissing.

3.3. Uit de door de tweede verwerende partij overgelegde brieven van 9 en 16 september 2010 blijkt dat de algemene directie Human Resources van het ministerie van Landsverdediging (ADHR) de toelating tot de stage van zes laureaten van de selectieproef, wier toelating eveneens door de Raad van State was vernietigd, bevestigd heeft met ingang van 1 oktober 2009.

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid van het beroep

Standpunt van de partijen

4. De verwerende partijen betwisten het belang van de verzoekster. Volgens hen blijkt uit artikel 43, § 4, van de bestuursstaalwet dat een sollicitant die

kandideert voor een Nederlandstalige vacature zijn toelatingsexamen in het Nederlands moet hebben afgelegd en dat hij daarvoor een Nederlandstalig diploma moet voorleggen. De verzoekster heeft voor de deelname aan de selectieproeven een diploma voorgelegd waaruit blijkt dat zij in het Frans gestudeerd heeft. Zij kan overeenkomstig artikel 43, § 4, van de bestuurstaalwet derhalve nooit ingedeeld worden bij de Nederlandse taalrol. Aangezien het beroep gericht is tegen de toelating tot de stage van commissaris-analisten van de Nederlandse taalrol, kan een vernietiging van de bestreden beslissingen haar geen enkel voordeel opleveren.

De eerste verwerende partij, Selor, voegt daar nog aan toe dat de tweede verwerende partij de kandidatuur van de verzoekster had moeten weren van deelneming aan de selectieproeven, aangezien zij geen voorafgaande proef over de kennis van het Nederlands heeft afgelegd. Ook al wordt de eerste bestreden beslissing vernietigd, dan blijft nog altijd de vaststelling dat de benoeming van de verzoekster in strijd is met de bestuurstaalwet, die van openbare orde is.

5. De verzoekster antwoordt daarop dat de vraag of zij aan een Nederlandstalig examen mocht deelnemen een element is dat niet in het kader van de ontvankelijkheid kan worden beoordeeld, dat de grond van de zaak betreft en dat ook nooit als een motief van de eerste bestreden beslissing ter sprake is gebracht. Zij betoogt dat zij de laatste twee jaar van haar studies aan de Koninklijke Militaire School in het Frans gevolgd heeft en dat zij daarom over een Franstalig diploma beschikt en ook met een Franstalig contract bij het bestuur werkt. Hier gaat het evenwel om een toegangsexamen voor een nieuwe statutaire functie en daarvoor staat zij nog op geen enkele taalrol. Artikel 43, § 4, van de bestuurstaalwet stelt dat de kandidaten hun toelatingsexamen moeten afleggen in de taal van hun diploma “indien dit is voorgeschreven”, maar hier is dit niet het geval, omdat er zowel een Nederlandstalige als een Franstalige selectie uitgeschreven is; met ander woorden: de kandidaten mochten, los van hun diploma, kiezen in welke taal ze het examen aflegden. Zij heeft voor het Nederlandstalig examen gekozen en dat is bepalend voor de taalrol waarop zij

terecht komt. Zij heeft overigens bij Selor een test afgelegd om haar kennis van het Nederlands te bewijzen.

Zij voegt daaraan toe dat de exceptie haar in de zaak die aanleiding gaf tot het vernietigingsarrest nr. 205.127 niet werd tegengeworpen en dat de verwerende partijen derhalve post factum een nieuw motief aanvoeren om haar een negatieve beslissing op te dringen, hetgeen onwettig is omdat zij daar niet met kennis van zaken is kunnen tegen opkomen.

6. In haar laatste memorie stelt de verzoekster nog dat de exceptie feitelijke grondslag mist. Zij stelt dat noch uit de tekst van artikel 43, § 4, van de bestuurstaalwet, noch uit de ratio legis van die bepaling volgt dat een toelatingsexamen voor een openbaar ambt slechts in de taal van het behaalde diploma kan worden afgelegd. Artikel 43, § 4, leidt niet tot de absolute verplichting om een ambtenaar op een bepaalde taalrol te plaatsen op basis van de taal van zijn diploma; de bepaling betekent alleen dat het taalregime van het examen de taalrol van de ambtenaar bepaalt. Door niet te stellen dat de taal van het diploma bepalend is voor deelname aan het examen -hetgeen te dezen ook blijkt uit de formulering op het inschrijvingsformulier- is het taalregime van het examen beslissend voor de indeling op een taalrol. Ook de ratio legis van het artikel leidt tot die conclusie: de inschrijving op een taalrol is een garantie om de dossiers van de bestuurden in overeenstemming met de bestuurstaalwet te kunnen afhandelen en om de personeelsbezetting overeenkomstig het taalkader te kunnen realiseren; dienvolgens verzet niets zich ertegen dat zij als Nederlandstalige op het Nederlandstalig kader wordt ingeschreven.

Zij voegt daar nog aan toe dat zij überhaupt voldoet aan artikel 43, § 4, van de bestuurstaalwet aangezien zij beschikt over een attest van 23 januari 2004 waarbij Selor erkent dat zij het bewijs van kennis van het Nederlands -haar moedertaal- geleverd heeft. Indien de Raad van State zou oordelen dat zij, wegens het voorschrift van artikel 43, § 4, van de bestuurstaalwet, geen ontvankelijk beroep kan instellen, dan vraagt de verzoekster dat aan het

Grondwettelijk Hof een prejudiciële vraag zou worden gesteld over de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet doordat een Franstalige kandidaat die over een Franstalig diploma beschikt en die met een examen bewijst dat hij het Nederlands even goed kent -hoewel dit zijn moedertaal niet is-, aan een Nederlandstalig examen mag deelnemen en dus op de Nederlandse taalrol ingeschreven zal worden, terwijl een Nederlandstalige kandidaat die zijn diploma in het Frans behaalde maar die niet met een examen kan bewijzen dat hij het Nederlands even goed kent -hoewel dit zijn moedertaal is- zijn examen in het Frans moet afleggen en verplicht op de Franse taalrol terechtkomt.

Beoordeling

7. De vaststelling dat de Raad van State bij een eerdere gelegenheid de exceptie niet opgeworpen heeft, verhindert hem niet alsnog dat onderzoek te voeren.

De ontvankelijkheid van het beroep hangt af van de vraag of de verzoekster zich met een vernietiging een voordeel kan verschaffen. Slechts dan geeft zij blijk van het door de wet vereiste belang bij het annulatieberoep. De vraag of de bestuurstaalwet een wettelijk beletsel bevat voor deelneming aan het Nederlandstalig examen van commissaris-analist, stelt een probleem aan de orde dat gevolgen heeft voor de ontvankelijkheid van haar beroep.

De exceptie is ontvankelijk.

8. Artikel 43, § 4, van de bestuurstaalwet luidt:

“Indien het voorgeschreven is, leggen de ambtenaren hun toelatingsexamen af in het Nederlands of in het Frans naar gelang van de taal waarin zij, naar luid van het opgelegde diploma, het vereiste getuigschrift of de verklaring van het schoolhoofd, hun onderwijs genoten hebben, tenzij zij vooraf aan de hand van een examen het bewijs leveren dat zij de andere taal even goed kennen.

Het taalregime van het toelatingsexamen bepaalt de taalrol waarbij de ambtenaren worden ingedeeld. Bij ontstentenis van dergelijk examen, is het

taalregime van het genoten onderwijs, zoals dat blijkt uit het opgelegde diploma, het vereiste getuigschrift of de verklaring van het schoolhoofd, bepalend.

De kandidaten, die in het buitenland hun onderwijs genoten hebben in een andere taal dan het Nederlands of het Frans en zich op een bij de wet erkende gelijkwaardigheid van diploma's of studiegetuigschriften kunnen beroepen, leggen het toelatingsexamen af in het Nederlands of in het Frans, naar keuze. Indien geen toelatingsexamen aan de benoeming voorafgaat, wordt de kennis van de taal van de rol, waarbij de betrokkene wenst ingedeeld te worden, vastgesteld aan de hand van een voorafgaand examen.

De kandidaten, die hun onderwijs genoten hebben in het Duits taalgebied, mogen hun toelatingsexamen in het Duits afleggen op voorwaarde dat zij bovendien een examen afleggen over de kennis van de Nederlandse of de Franse taal, naar gelang zij wensen ingedeeld te worden bij de Nederlandse of de Franse rol.

De overgang van de ene rol naar de andere is verboden, behoudens klaarblijkelijke vergissing bij de indeling.

De bevorderingsexamens geschieden in de taal van de rol waarbij de examinandi zijn ingedeeld”.

9. De verzoekster gaat ervan uit dat de taal van het examen dat een kandidaat voor een betrekking aflegt, bepalend is voor de taalrol waarop hij terecht komt; zij is van oordeel dat voor de deelname aan het examen geen dwingende voorwaarden inzake taalkennis bestaan.

Zij gaat daarmee voorbij aan het eerste lid van artikel 43 naar luid waarvan een kandidaat, telkens de reglementering voor de toegang tot een betrekking in een centrale dienst voorziet in een examen, dat examen moet afleggen in de taal van het diploma dat voor de toegang tot die betrekking vereist is. Op die wijze koppelt de wet de toegang tot de betrekkingen aan de taal van het opgelegd diploma. De taal die de ambtenaar daadwerkelijk spreekt is ter zake van geen enkel belang. Ook bewijzen van taalkennis die steunen op andere reglementeringen dan de bestuurstaalwet zijn niet relevant.

Te dezen staat buiten betwisting dat de toegang tot de betrekking van commissaris-analist afhangt van het slagen in een selectieproef en dat de

verzoekster het diploma dat haar toelaat mee te dingen naar die betrekking, in het Frans heeft behaald. De wet verplichtte haar dus het examen in het Frans af te leggen.

10. De enige uitzondering waarin artikel 43, § 4, van de bestuursstaalwet voorziet bestaat erin dat de kandidaat vooraf aan de hand van een examen het bewijs levert dat hij de andere taal “even goed” kent. “De andere taal” is de taal die niet deze van het diploma is. Artikel 7 van het koninklijk besluit van 8 maart 2001 tot vaststelling van de voorwaarden voor het uitreiken van de bewijzen omtrent de taalkennis voorgeschreven bij artikel 53 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken samengevat op 18 juli 1966, bepaalt de inhoud van het taalexamen dat vereist is voor de aflevering van het attest dat in de plaats komt van het opgelegde diploma, als bedoeld in artikel 43, § 4, van de bestuursstaalwet. Slechts met de overlegging van het attest waaruit blijkt dat de betrokkene de proeven voorgeschreven door die bepaling afgelegd heeft, kan dus het bewijs geleverd worden van de “even goede” kennis van de andere landstaal.

11. De verzoekster legt een attest voor dat op 23 januari 2004 door de afgevaardigd bestuurder van Selor uitgereikt is en waaruit blijkt dat zij het taalexamen bedoeld in artikel 9, § 1, van het voormelde koninklijk besluit van 8 maart 2001 afgelegd heeft, zulks voor de toegang tot betrekkingen van niveau 1 van het Rijkspersoneel. Bedoeld artikel 9, § 1, gaat over de taalkennis van ambtenaren die contact hebben met het publiek die geregeld wordt in andere bepalingen van de bestuursstaalwet dan artikel 43, § 4. Het voorgelegd attest komt dus niet in de plaats van het diploma van de verzoekster en kan haar deelname aan het Nederlandstalig examen niet verantwoorden.

12. De verzoekster vraagt dat het Grondwettelijk Hof bevraagd zou worden over de ongelijke behandeling van een Nederlandstalige kandidaat die niet mag deelnemen aan een Nederlandstalig examen en een Franstalige kandidaat die aan het Nederlandstalig examen mag deelnemen omdat hij het bewijs levert dat hij het Nederlands even goed kent. Die vraag wil evenwel een vergelijking gemaakt

zien tussen situaties die niet gelijk zijn, aangezien zij verkeerdelijk uitgaat van de premisse dat een kandidaat wiens moedertaal het Nederlands is steeds mag deelnemen aan een Nederlandstalig examen, terwijl toch ook van hem wordt gevraagd dat hij over een Nederlandstalig diploma beschikt. De vraag is derhalve niet ontvankelijk.

13. De exceptie is gegrond. De verzoekster verkeerde niet in de voorwaarden om aan de selectieproeven deel te nemen. Zij kan zich geen voordeel doen met een vernietiging van de uitslag die zij behaalde en heeft ook geen belang bij de vernietiging van de indienstneming van de laureaten van het examen.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekster wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 24 september 2012, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

André Vandendriessche,	kamervoorzitter,
Daniël Moons,	staatsraad,
Bert Thys,	staatsraad,
bijgestaan door	
Tiny Temmerman,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Tiny Temmerman

André Vandendriessche